

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ
BAHÇE BİTKİLERİ BÖLÜMÜ
BAHÇE BİTKİLERİ PROGRAMI

PROGRAM ÖZ DEĞERLENDİRME RAPORU

2026

0. GİRİŞ

- **0.1. Programa ait genel, tanıtıcı bilgiler sunulmalıdır.**

BAHÇE BİTKİLERİ

Bahçe Bitkileri; meyve, sebze, bağ ve süs bitkilerinin yetiştiriciliği ve ıslahı ile ilgili bilimsel ve teknik esasların uygulandığı temel bir ziraat bilim dalıdır. Bahçe bitkilerinin çoğaltılması, üretim tekniklerinin geliştirilmesi, verim ve kalitenin artırılması, hasat ve hasat sonrası muhafaza, yeni çeşitlerin ıslahı ve genetik kaynakların korunması; doğal kaynakları ve çevre kalitesini gözeterek sürdürülebilir üretim yapılması bu disiplinin başlıca ilgi alanlarıdır. Bahçe Bitkileri Bölümü; bilimsel ve teknik çözümler üreterek, Ar-Ge projeleri hazırlayarak ve sonuçlarını uygulamaya aktararak ülkemizde bu alandaki bilgi ve teknoloji üretimine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü 1982 yılında Ziraat Fakültesinin kuruluşunda temel bölümlerden biri olarak kurulmuş ve 1983 yılından itibaren lisans eğitim-öğretimine başlamıştır. 2011 yılından itibaren bölüm bünyesinde Meyve Yetiştirme ve Islahı, Bağ Yetiştirme ve Islahı, Sebze Yetiştirme ve Islahı ve Süs Bitkileri Yetiştirme ve Islahı olmak üzere 4 anabilim dalı olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bölüm, adı geçen temel yetiştiricilik alanlarında sorunlara çözüm üreten ziraat mühendisleri ve akademisyenler yetiştirmektedir. Bahçe Bitkileri programının amacı; bahçe bitkileri ve yan disiplinleri alanında yeterli bilgi ve donanımına sahip, çevre bilinci gelişmiş, ekip çalışması yapabilen, sosyal ve iletişim becerisine sahip, bağımsız karar alabilen ve sorumluluk sahibi ziraat mühendisleri yetiştirmektir. Program mezunlarına 'Ziraat Mühendisi' unvanı verilmektedir.

1. ÖĞRENCİLER

- **1.1. Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları yürütülüyor olmalıdır. Ayrıca, başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.**

Programa yatay geçiş, akademik ortalama veya merkezi yerleştirme puanı ile yapılmaktadır.

Kurum İçi Yatay Geçiş (Akademik Ortalamaya Göre): Üniversitemiz fakülte, yüksekokul, konservatuvar veya meslek yüksekokulunun kendi bünyesindeki ya da üniversitemiz içindeki diğer birimlerin bünyesindeki eşdeğer düzeyde diploma programlarına, ilgili yönetim kurulu tarafından belirlenen kontenjanlar dâhilinde yatay geçiş yapılabilmektedir.

Kurumlar Arası Yatay Geçiş (Akademik Ortalamaya Göre): Yükseköğretim kurumlarının aynı düzeydeki eşdeğer diploma programları arasında ve YÖK tarafından yayımlanan kontenjanlar çerçevesinde yapılmaktadır.

Merkezi Yerleştirme Puanı ile Yatay Geçiş: Öğrencinin kaydolduğu yıldaki merkezi yerleştirme puanının, geçmek istediği programın ilgili yıldaki taban puanına eşit veya yüksek olması durumunda, belirlenen kontenjan dâhilinde başvuru yapılabilmektedir.

Dikey Geçiş: ÖSYM tarafından yapılan DGS sonuçlarına göre, ilgili ön lisans programlarından mezun olan başarılı öğrencilerin lisans programına dikey geçişi yapılmaktadır. Geçiş hakkı kazanan öğrenciler, ders muafiyet dilekçesi vermek şartıyla ön lisansta aldıkları derslerin eş değer kabul edilenlerinden muaf tutularak kayıt edilmektedir.

Çift Anadal ve Yandal: Çift anadal ve yandal programlarına başvurular, senato tarafından belirlenen tarihte başvuru formu/dilekçe ve transkript ile ilgili birime yapılmaktadır.

Muafiyet ve İntibak İşlemleri: Muafiyet talepleri Bölüm Muafiyet/İntibak Komisyonu tarafından; kredi/AKTS, haftalık saat ve ders içeriği uyumu bakımından incelenmektedir. Uygun görülen dersler için muafiyet verilerek not döküm belgesine işlenir ve bu notlar ağırlıklı başarı ortalaması hesabına katılır. Not dönüşümünde öncelikle öğrencinin geldiği üniversitenin dönüşüm tablosu, bulunmaması hâlinde üniversitemizin not dönüşüm tablosu kullanılmaktadır.

İlgili mevzuat ve uygulama esaslarına Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve Bölüm web sayfaları üzerinden erişilebilmektedir.

Erişim linkleri:

Yatay geçiş: https://ogr.gop.edu.tr/Icerik.aspx?d=tr-TR&mk=36695&m=yatay_gecis

Dikey geçiş (DGS mevzuatı):

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=8315&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

Çift anadal / yandal ve intibak mevzuatı:

https://ogr.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_10307/mevzuat_49/dosya_icerik/6182673/mevzuat_20231030085112.pdf

Kayıt işlemleri duyurusu: https://ogr.gop.edu.tr/duyuruDetay.aspx?d=tr-tr&m=duyuru_detay&mk=36044&id=25076

Muafiyet ve intibak esasları:

https://kalite.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_11412/yonetim_dokumanlari_1003/dosya_icerik/3956611/yonetim_dokumanlari_20240606141518.pdf

- **1.2. Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.**

Program öğrencileri yurt dışı ve yurt içi Erasmus+, Farabi ve Mevlana değişim programlarının aynı düzey diploma programlarından yararlanabilmektedir. Bu programlarla ilgili bilgilendirmeler; Bahçe Bitkileri programında yer alan derslerde (örneğin Kariyer Planlama dersinde) ve dönem içi toplantılarda koordinatörler ve öğretim elemanları tarafından öğrencilere aktarılmakta, öğrencilerin soruları yanıtlanmakta ve değişim hareketliliğinin akademik ve kültürel kazanımları açıklanmaktadır. Aşağıda ilgili bağlantılar verilmiştir.

Erişim linkleri:

Erasmus+ (ana sayfa): <https://erasmus.gop.edu.tr/Default.aspx?d=tr-TR>

Erasmus+ ikili anlaşmalar: https://erasmus.gop.edu.tr/Icerik.aspx?d=tr-TR&mk=36795&m=ikili_anlasmalar

Farabi Değişim Programı: <https://farabi.gop.edu.tr/Default.aspx?d=tr-TR>

Mevlana Değişim Programı: <https://mevlana.gop.edu.tr/Default.aspx?d=tr-TR>

▪ **1.3. Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmetleri etkin biçimde verilmelidir.**

Öğrencilerin ders kaydı ve danışmanlık hizmetlerine ilişkin görev ve sorumluluklar, Öğrenci Danışmanlığı Yönergesinde belirtilmiştir. Her öğretim yılı başında, ders kayıtları başlamadan en az bir hafta önce öğrenci sayıları dikkate alınarak Bölüm Başkanının önerisi ve ilgili birim amirinin onayı ile öğrenci danışmanları görevlendirilmektedir. Yeni gelen öğrencilere yönelik oryantasyon programı Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü tarafından düzenlenmektedir. Danışmanlar öğretim yılı başında bilgilendirme toplantıları yaparak; kariyer gelişim planlaması, üniversite ve fakülte etkinliklerine katılım, staj ve öğrenci kulüpleriyle deneyim kazanma fırsatlarının önemini vurgulamaktadır. Müfredatta yer alan Kariyer Planlama dersi kapsamında, mezunlarla konferans ve söyleşi gibi etkinlikler planlanarak öğrencilerin kariyer gelişimlerine katkı sağlanmaktadır.

Erişim linkleri:

Oryantasyon programı duyurusu: https://www.gop.edu.tr/duyuruDetay.aspx?d=tr-TR&m=duyuru_detay&id=25208

Bahçe Bitkileri Bölümü (tanıtım/duyurular): <https://ziraat.gop.edu.tr/Icerik.aspx?d=tr-TR&mk=32438&m=tanitim&bidr=11204&bid=11204>

▪ **1.4. Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.**

Ölçme ve değerlendirme; Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği (Ölçme ve Değerlendirme Madde 28, ders başarı notu Madde 29, ağırlıklı başarı ortalaması Madde 30) ile Ön Lisans ve Lisans Sınav Uygulama Usul ve Esaslarına göre yürütülmektedir. Sınav yeri ve tarihini gösteren sınav programı en az 10 gün önceden ilan edilmekte, sınav uygulama esasları öğrencilere duyurulmaktadır. Sınav soruları ve cevapları, Öğrenci Bilgi Sistemi veya Uzaktan Eğitim Portalı (UZEM) aracılığıyla öğrencilere sunulmaktadır. Öğrencilerin sınav sonuçlarına itiraz hakkı ilgili Yönetmeliğin 27. maddesinde düzenlenmiştir.

Erişim linkleri:

Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği:
https://ogr.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_10307/mevzuat_49/dosya_icerik/7925444/mevzuat_20240405134143.pdf

Sınav Uygulama Usul ve Esasları:
https://kalite.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_11412/yonetim_dokumanlari_1003/dosya_icerik/8749841/yonetim_dokumanlari_20240606114850.pdf

- **1.5. Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.**

Mezuniyet ve ilişik kesme işlemleri (kütüphane, bölüm, danışman) Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinden çevrim içi yapılmaktadır. Öğrenciler; aldıkları dersleri, transkript ve müfredat durumlarını, staj ve danışman bilgilerini otomasyon sisteminden takip edebilmektedir. Öğrenci otomasyon sistemi üzerinden mezuniyet başvurusu yapan öğrencinin onayı, akademik danışman ve öğrenci işleri personeli tarafından ayrı ayrı yapılmakta; mezuniyet koşullarını sağlayan öğrencilere mezuniyet onayı verilmektedir. Mezuniyet işlemi tamamlanan öğrenciler mezuniyet bilgilerine e-Devlet üzerinden ulaşabilmektedir.

2. PROGRAMIN EĞİTİM AMAÇLARI

- **2.1. Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.**

Programın Eğitim Amaçları (PEA)

PEA1- Program mezunları; bahçe bitkileri (meyve, sebze, bağ ve süs bitkileri) yetiştiriciliği ve ıslahı ile ilgili kamu ve özel sektörde ziraat mühendisi olarak istihdam edilebilir, yöneticilik yapabilir, girişimci olabilir ve kendi işletmelerini kurarak istihdam sağlayabilirler.

PEA2- Program mezunları; sürdürülebilirlik ve çevre bilinci esasları dâhilinde bahçe bitkileri üretimi, fide/fidan üretimi, bahçe tesisi, işletme, tasarım ve proje hazırlama faaliyetlerinin yanında bilim ve tekniğe uygun biçimde Ar-Ge, pazarlama ve danışmanlık alanlarında çalışabilirler.

PEA3- Program mezunları; Tarım ve Orman Bakanlığı ve bağlı kuruluşları, tarımsal araştırma enstitüleri, tarımsal kooperatif ve odalar, belediyeler ve ilgili kurumlarda bahçe bitkileri ile ilişkili mühendislik ve teknik faaliyetlerde görev alabilirler.

PEA4- Program mezunları; yurt içi ve yurt dışı üniversitelerde lisansüstü eğitim yapabilir, akademisyen olarak görev alabilir, projelerde görev alabilir ve mesleki kariyerlerini geliştirebilirler.

Program eğitim amaçları ve program çıktıları; Bahçe Bitkileri Bölümü resmi web sitesinde, ders bilgi paketinde ve her yarıyıl güncellenen program kılavuzunda ve Bologna Bilgi Sistemi üzerinden açık erişimde yayımlanmaktadır.

Erişim linkleri:

Bölüm tanıtımı ve program amaçları: <https://ziraat.gop.edu.tr/Icerik.aspx?d=tr-TR&mk=32438&m=tanitim&bidr=11204&bid=11204>

Ders Bilgi Paketi (Bahçe Bitkileri):
https://ziraat.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_11204/ders_bilgi_paketi_202/dosya_icerik/6331552/ders_bilgi_paketi_20251007155104.pdf

Bologna – Program Amaçları:

<https://obs.gop.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=01&curSunit=1010#>

- **2.2. Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerine ve mesleki beklentilere uymalıdır.**

Program eğitim amaçları, mezunların kariyer hedeflerine odaklı olarak belirlenmiştir. Mezunların büyük bir kısmının, program eğitim amaçlarında belirtilen alanlarda (kamu kurumları, özel tarım işletmeleri, fide/fidan üretim tesisleri, kooperatifler, bankaların tarımsal kredi birimleri, akademi vb.) çalıştığı görülmektedir. Mezunların çalıştığı kurumlar ve pozisyonlar bu uyuma kanıt olarak gösterilebilir.

- **2.3. Amaçlar, üniversitenin, fakülte/enstitü/YO/MYO'nun ve bölümün misyonlarıyla uyumlu olmalıdır.**

Program eğitim amaçları ile üniversitenin, fakültenin ve bölümün misyonları arasındaki ilişkiler matrislerle ortaya konmuştur. Yapılan değerlendirmede, program eğitim amaçlarının üniversite, fakülte ve bölüm misyonları ile uyumlu olduğu belirlenmiştir.

- **2.4. Amaçlar, programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dâhil ederek belirlenmelidir.**

Sürekli iyileştirme kapsamında; mezun öğrenciler ve işverenlerle yapılan değerlendirmeler sonucunda program eğitim amaçları güncellenerek yayımlanmıştır.

- **2.5. Programın amaçları kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.**

Program eğitim amaçları; Bahçe Bitkileri Bölümü resmi web sitesinde, ders bilgi paketinde ve her yarıyıl güncellenen program kılavuzunda açık erişimde yayımlanmaktadır.

Erişim linkleri:

Program amaçları (bölüm tanıtımı): <https://ziraat.gop.edu.tr/Icerik.aspx?d=tr-TR&mk=32438&m=tanitim&bidr=11204&bid=11204>

Program Kılavuzu (Bahçe Bitkileri):

https://ziraat.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_11204/bilgilenirme_kilavuzu_451/dosya_icerik/2168837/bilgilenirme_kilavuzu_20251007155233.pdf

Bologna – Program Amaçları:

<https://obs.gop.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=01&curSunit=1010#>

- **2.6. Program iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.**

Program eğitim amaçlarını güncel tutmak için; iç paydaşlar (öğretim elemanları ve öğrenciler) ile dış paydaşlara (mezunlar ve işverenler) yönelik toplantılar ve anketler kullanılmaktadır. Her yarıyıl ve akademik yıl sonunda uygulanan ders anketleri, son sınıf öğrenci anketleri, staj anketleri ve tasarım/bitirme projesi değerlendirme formları değerlendirilerek güncelleme ve iyileştirmeler yapılmakta; ayrıca üç yılda bir mezun ve işveren anketleri değerlendirilmektedir.

3. PROGRAM ÇIKTILARI

- **3.1. Program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve ilgili akreditasyon kuruluşlarının (MÜDEK, FEDEK, SABAK, EPDAD ve benzeri) değerlendirme çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.**

Bahçe Bitkileri programı çıktıları, 2024-2025 eğitim-öğretim yılından itibaren ZİDEK (Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) çıktıları esas alınarak tanımlanmıştır. Program çıktıları, Bologna Bilgi Sistemi ve ders bilgi paketi üzerinden erişime açıktır. Bölümün belirlediği başlıca kazanımlar şunlardır:

- 1- Meyve, sebze, bağ ve süs bitkileri yetiştiriciliği ve ıslahına ilişkin yöntem ve teknikler ile matematik ve fen bilimleri alanlarında kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.
- 2- Bahçe Bitkileri alanındaki bilgilerin doğruluğu, güvenilirliği ve güncelliği konusunda karar verebilecek bilgiye sahip olma.
- 3- Bahçe bitkileriyle ilişkili ekosistem, biyoçeşitlilik, sürdürülebilir tarım yönetimi, kırsal kalkınma, tasarım, planlama ve teknoloji kullanımına yönelik bilgiye sahip olma.
- 4- Alanı ile ilgili strateji ve yöntem geliştirebilme, tesis kurup işletebilme bilgisine sahip olma.
- 5- Alanıyla ilgili sözlü ve yazılı etkin iletişim kurabilme ve en az bir yabancı dil (Avrupa Dil Portföyü B1 düzeyinde) bilgisine sahip olma.

Erişim linkleri:

Ders Bilgi Paketi (Bahçe Bitkileri):

https://ziraat.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_11204/ders_bilgi_paketi_202/dosya_icerik/6331552/ders_bilgi_paketi_20251007155104.pdf

- **3.2. Mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıkları kanıtlanabilmelidir.**

Mezuniyet durumundaki öğrencilerin her bir program çıktısına ulaşma düzeyi, aldıkları derslerle ilişkilendirilerek açıklanmaktadır. Her dersin öğrenim çıktıları ile program çıktıları ilişkilendirilmekte; ders öğrenim çıktılarının program çıktılarını karşılama oranları ders bilgi paketindeki matrislerde verilmektedir. Her program çıktısı için katkı sağlayan derslerin katkı ortalamaları ve toplam ortalama değerleri hesaplanmaktadır. Ders anketleri ve son sınıf öğrenci anketlerinden elde edilen sonuçlarla karşılaştırma yapılarak mezuniyet aşamasındaki öğrencilerin program çıktılarına ulaşma düzeyi değerlendirilmektedir.

4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

- **4.1. Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.**

Programın ders planında kuruluşundan bugüne çeşitli eğitim-öğretim yıllarında iyileştirme ve düzenlemeler yapılmıştır. Üniversite Kalite Koordinatörlüğünün program

güncelleme ve geliştirme çalışması isteği ile ZİDEK akreditasyon çalışmaları kapsamında oluşturulan kurullarca, iç ve dış paydaşların katılımıyla, 2025-2026 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere kapsamlı düzenlemeler yapılmıştır. Ders programında açılması, kaldırılması veya değiştirilmesi önerilen zorunlu ve seçmeli derslerin incelenip karara bağlanmasında ilgili yönetmelik, mevzuat ve iç-dış paydaş görüşlerinden yararlanılmıştır.

- **4.2. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.**

Programda sürekli iyileştirme çalışmaları, 'Sürekli İyileştirme Eylem Planı' çerçevesinde; süreci yönetmek için oluşturulan kurul, komisyon ve koordinatörlükler tarafından yürütülmektedir. Veri toplamak amacıyla aşağıdaki araçlar kullanılmaktadır:

- Ders değerlendirme anketi
- Ders dosyası değerlendirme
- Staj öğrenci ve staj işveren anketleri
- Son sınıf öğrenci anketi
- Mezun anketi

5. MÜFREDAT

- **5.1. Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir müfredatı (eğitim planı) olmalıdır.**

Bahçe Bitkileri müfredatı; programa özgü bileşenleri içerecek şekilde öğrencilerin 'matematik ve temel bilim eğitimi', 'temel ziraat/mühendislik bilimleri ve programa uygun meslek eğitimi' ile 'programın teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim' almalarını sağlayacak teorik ve uygulamalı derslerden oluşmaktadır.

- **5.2. Müfredatın uygulanmasında kullanılacak öğretim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını sağlayacak biçimde tasarlanmalıdır.**

Eğitim planındaki dersler teorik, teorik + uygulama ve uygulama biçiminde yürütülmektedir. Her ders için haftalık ders planı, ders içerikleri ve uygulama planı verilmektedir. Öğretim yöntemleri; ders konusu, öğrenci sayısı ve ders materyali imkânlarına göre belirlenmektedir. Teorik anlatım sınıf/amfi ortamında bilgisayar ve projeksiyonla yapılmakta; uygulama saatlerinde ders içeriğine bağlı olarak problem çözme, laboratuvar, sera, bahçe ve arazi uygulamaları gerçekleştirilmektedir. Öğrencilerin problem çözme becerisini geliştirmek için ders içeriğiyle ilgili tartışmalar yapılmakta ve ödevler verilmektedir.

- **5.3. Müfredatın öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetimi sistemi bulunmalıdır.**

Eğitim planındaki derslerin izlenceleri hazırlanmış ve ders bilgi paketinde erişime açılmıştır. Ayrıca her yarıyıl başında, ders bilgi paketindekinden daha ayrıntılı tanıtım

içeren program kılavuzu fakülte sayfasında açık erişime sunulmaktadır. İzlencelerde; haftalık ders konuları, yardımcı kaynaklar, dönem içi değerlendirme yöntemi, örnek soru-cevaplar, ders öğrenme çıktıları ve bu çıktıların program çıktılarıyla ilişkisini gösteren matris yer almaktadır. Uygulamanın gözetimi ve başarısı; ders anketleri ve öğretim elemanlarının hazırladığı ders dosyalarıyla izlenmekte, her ders için değerlendirme raporları hazırlanmaktadır. Böylece sürekli iyileştirme prosedürü ile eğitim planının sürekli gözetimi ve iyileştirilmesi güvence altına alınmaktadır.

▪ **5.4. Müfredatta yeterli düzeyde kredi/AKTS içerecek şekilde temel bilim eğitimi bulunmalıdır.**

Bahçe Bitkileri programı lisans öğrencileri, mezun olmaları için almaları gereken toplam 240 AKTS içerisinde %25,83 oranında 62 AKTS matematik ve temel bilimler alanında ders almaktadır. Bu dağılım, Matematik ve Temel Bilim dersi grubunda yer alan 60 AKTS zorunlu dersler ölçütünü karşılamaktadır.

▪ **5.5. Müfredat, programın doğasına uygun biçimde ilgili disipline yönelik meslek eğitimi (mühendislik, fen, sağlık, eğitim ve benzeri) içermelidir.**

Temel ziraat/mühendislik bilimleri ve Bahçe Bitkileri disiplinine uygun meslek dersleri, toplam müfredatın %61,67'si oranında 148 AKTS'den oluşmaktadır. Bu grup dersler; 106 AKTS zorunlu ve 42 AKTS seçmeli derslerden oluşmaktadır. Bu dağılım, Meslek Eğitimi dersi grubunda yer alan 90 AKTS zorunlu dersler ölçütünü karşılamaktadır. Müfredatın kalan 30 AKTS'lik (%12,5) bölümü, programın teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim sağlayan derslerden oluşmaktadır. Bu derslerin yanı sıra öğrenciler 5 AKTS'lik zorunlu staj uygulamasını tamamlamaktadır.

Kaynak (AKTS dağılımı için):

Ders Bilgi Paketi (Bahçe Bitkileri):

<https://obs.gop.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=01&curSunit=1010#>

▪ **5.6. Öğrenciler, derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana uygulama/tasarım deneyimiyle hazır hale getirilmelidir.**

Bahçe Bitkileri lisans öğrencileri; önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullandıkları, mesleki standartları ve gerçekçi koşul/kısıtları içeren ana uygulama/tasarım deneyimini ders planında yer alan Bilimsel Yazım ve Sunuş I- II dersinde kazanmaktadır. Ayrıca yaz döneminde yapılan staj uygulamaları, öğrencilerin gerçek işletme koşullarında deneyim kazanmasına katkı sağlamaktadır.

6. ÖĞRETİM KADROSU

▪ **6.1. Öğretim kadrosu, öğretim elemanı-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.**

Bahçe Bitkileri programında çeşitli uzmanlık alanlarına sahip, tam zamanlı 11 profesör, 3 doçent ve 8 doktor öğretim üyesi olmak üzere toplam 22 öğretim üyesi görev

yapmaktadır. Ayrıca bölümde 3 araştırmacı bulunmaktadır. Öğretim kadrosunun uzmanlık alanları; ders planında yer alan meyve, sebze, bağ ve süs bitkileri yetiştiriciliği ve ıslahına ilişkin meslek derslerini ve programın tüm alanlarını kapsamaktadır. Kadro, bölümün ve üniversitenin eğitim-öğretim ihtiyaçlarını karşılayacak sayı ve yetkinliktedir.

Bölüm; Ziraat Fakültesinde ortak kullanılan uygulama alanları, Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi ve dış paydaşlarla (üreticiler, fide/fidan işletmeleri, kooperatifler, belediyeler ve kamu kurumları) yürütülen iş birlikleri sayesinde öğretim elemanlarının sektör ve işverenlerle sürdürülebilir ilişki kurmasını desteklemektedir. Öğrenci kulüpleri ve bölüm aracılığıyla düzenlenen söyleşi/konferanslar ile kamu ve özel sektör mesleki kuruluşlarına yapılan ziyaretler, bu ilişkileri güçlendirmektedir.

▪ **6.2. Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.**

Bahçe Bitkileri Bölümü 4 anabilim dalından oluşmaktadır. Anabilim dallarına göre öğretim kadrosunun dağılımı ve başlıca uzmanlık alanları aşağıda özetlenmiştir:

Meyve Yetiştirme ve Islahı Anabilim Dalı: 6 profesör, 1 doçent ve 2 doktor öğretim üyesi olmak üzere 9 öğretim üyesi görev yapmaktadır. Başlıca uzmanlık alanları; meyve yetiştirme ve ıslahı, bitki ıslahı, organik meyvecilik, genetik kaynak muhafazası ile kuşburnu ve karadut gibi türlerin yetiştiriciliğidir.

Bağ Yetiştirme ve Islahı Anabilim Dalı: 2 profesör ve 2 doçent olmak üzere 4 öğretim üyesi görev yapmaktadır. Başlıca uzmanlık alanları; bağ yetiştiriciliği ve ıslahı ile kivi yetiştiriciliğidir.

Sebze Yetiştirme ve Islahı Anabilim Dalı: 2 profesör ve 2 doktor öğretim üyesi olmak üzere 4 öğretim üyesi görev yapmaktadır. Başlıca uzmanlık alanları; sebze yetiştirme teknikleri ve ıslahı, örtü altı sebze yetiştiriciliği ve fide üretimidir.

Süs Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Anabilim Dalı: 1 profesör ve 4 doktor öğretim üyesi olmak üzere 5 öğretim üyesi ile 3 araştırmacı görev yapmaktadır. Başlıca uzmanlık alanları; süs bitkileri yetiştiriciliği, kesme çiçeklerde hasat sonu fizyolojisi, soğanlı ve mevsimlik çiçek yetiştiriciliği ile süs bitkilerinde pazarlama stratejileridir.

Öğretim elemanlarının lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimlerini farklı üniversitelerde tamamlamış olmaları, farklı uygulamaların değerlendirilerek bölüme aktarılmasına ve programın geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Kadro, lisans ve lisansüstü eğitimin sürdürülmesi ve geliştirilmesi bakımından yetkindir.

▪ **6.3. Atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralanan ölçütleri sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.**

Rektörlük, bölümlerin öğretim üyesi ve elemanı ihtiyaçlarını talep etmektedir. Anabilim dalı kurullarının belirlediği ihtiyaçlar bölüm kurulunda görüşülerek kararlaştırılmakta, dekanlık aracılığıyla rektörlüğe iletilmektedir. Öğretim üyesi atama ve yükseltme işlemleri, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Öğretim Üyeliği Kadrolarına Başvuru Koşulları ve Uygulama İlkelerine göre yürütülmektedir.

7. ALTYAPI

- **7.1. Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.**

Bahçe Bitkileri Bölümü, Ziraat Fakültesi binasında yer almaktadır. Fakültede tüm bölümlerin ortak kullanımına sunulan konferans salonları, amfiler ve derslikler, akademik ve idari personel ofisleri ile laboratuvarlar bulunmaktadır. Bölümün eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini yürütmek üzere; 70 dekar meyve, 10 dekar sebze, 6 dekar bağ ve 4 dekar sera alanı; 2 soğuk hava deposu ile 2 meyve, 2 bağ ve 1 sebzeçilik laboratuvarı mevcuttur. Bu alanlar ve laboratuvarlar, programın eğitim amaçları ve program çıktılarına ulaşmak için gerekli öğrenme ortamını sağlayacak donanımına sahiptir.

- **7.2. Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim elemanı ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.**

Fakülte binasında toplantı ve seminer amacıyla kullanılabilen toplantı salonları (klima, bilgisayar ve projeksiyon donanımlı) bulunmaktadır. Toplantı ve seminerler için Mavi Salon ve Şehit Ferhat Koç Konferans Salonu da kullanılabilir. Fakülte binası Taşlıçiftlik Yerleşkesi içerisinde yer almakta olup; yerleşke içindeki yemekhane, kantin, sosyal tesisler, kafe ve market gibi olanaklardan öğrenciler faydalanabilmektedir. Yerleşkede öğrencilerin ders dışı etkinlikleri için açık alanlar ve spor tesisleri mevcuttur.

- **7.3. Programlar öğrencilerine ilgili modern teknoloji araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim elemanlarının bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.**

Bölümde araştırma ve ders uygulamalarında öğrencilerin kullanımına yönelik laboratuvarlar, sera, bağ, meyve ve sebze uygulama alanları ile soğuk hava depoları bulunmaktadır. TOGÜ Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi; tarla ve bahçe alanları, sera ve üniteleri ile öğrencilerin uygulamalı eğitimine ve projelerine destek vermektedir. Bu olanaklar, öğrencilerin güncel mühendislik/tarım araçlarını kullanarak derslerde öğrendiklerini uygulamaya aktarmalarına imkân tanımaktadır.

- **7.4. Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.**

Üniversite kütüphanesi 4 kattan oluşmakta olup aynı anda 350 kişilik oturma kapasitesine sahip 4 salonu ve 40 kişilik bir görsel-işitsel salonu bulunmaktadır. Kütüphane; 163.766 basılı kitap, 486.548 elektronik kaynak, 27'si abonelik ile sağlanan toplam 69 adet veri tabanı, Açık Erişim Bilgi Sistemi, elektronik tez veri bankası ve nadir el yazması eserleri ile bölgenin önde gelen kütüphaneleri arasında yer almakta olup, kaynakları her yıl güncellenmektedir. Üniversite Kütüphaneleri arası iş birliği platformu çerçevesinde tüm Türkiye'deki araştırmacılara hizmet vermektedir.

▪ **7.5. Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.**

Üniversite İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü düzenli kontroller yaparak öğretim ortamı ve laboratuvarlarda gerekli önlemlerin alınmasını sağlamakta ve eğitimler vermektedir. Ders planında yer alan İş Sağlığı ve Güvenliği dersi kapsamında öğrenciler bilgilendirilmekte; laboratuvar ve tesis girişlerine kullanım talimatları asılmaktadır. Fakülte binaları 24 saat güvenlik görevlileri ve kameralarla gözetim altında olup, ana girişte kartlı geçiş sistemi bulunmaktadır. Binada yangın söndürme tertibatı ve tüpleri talimatlara uygun olarak kullanıma hazır tutulmaktadır.

▪ **7.6. Engelli öğrenciler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.**

Fakültede engelsiz erişim için gerekli çalışmalar, üniversite Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı aracılığıyla yürütülmektedir.

8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

▪ **8.1. Üniversite yönetiminin desteği ve liderliği, parasal kaynaklar ve bunların dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.**

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinin idari yapısı 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu çerçevesinde biçimlenmiştir. Fakülte ve bölüm web sayfalarında, iç kontrol sekmesi altında organizasyon şeması, görev tanımları ve iş akış şemaları yer almaktadır. Akademik birimler tarafından stratejik planlar hazırlanmakta ve düzenli olarak izlenmektedir. Her yıl Kalite Koordinatörlüğü tarafından KİDR kapsamında bölüm faaliyetleri kanıtlarıyla değerlendirilmektedir. Bölümün ana bütçe kaynağı, üniversite tarafından Ziraat Fakültesine ayrılan bütçedir; harcama talepleri dekanlık tarafından tahsis edilen bütçeden karşılanmaktadır. Üniversite yönetimi; altyapı, sosyal destek ve araştırma projelerine destek vermekte, BAP Koordinatörlüğü aracılığıyla programın kalitesini iyileştirici projeler desteklenmektedir. Ayrıca güz ve bahar yarıyıllarında dersler kapsamında planlanan uygulama/teknik geziler için rektörlük tarafından destek sağlanmaktadır.

▪ **8.2. Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.**

Devlet üniversitesi olan Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde akademik kadronun maaşları merkezi bütçeden ödenmektedir. Dekanlık ve üniversite yönetimi; çalışan akademik personeli ödüllendirme ve teşvik kapsamında resmi sayfalarda tanıtma gibi uygulamalar yürütmektedir. Öğretim elemanları; TÜBİTAK ve uluslararası destekli projelerle bütçelerini ve akademik gelişimlerini desteklemekte; Tokat Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Tokat Teknopark) kapsamında yürütülecek çalışmalarda görev alarak kaynak sağlayabilmektedir. Ayrıca 2016 yılından itibaren uygulanan Akademik Teşvik kapsamında bilimsel faaliyetlerine göre destek alabilmektedir.

▪ **8.3. Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.**

Programın altyapı ve teçhizat teminindeki temel kaynağını, öğretim elemanları tarafından hazırlanan proje destekleri oluşturmaktadır. Üniversite BAP komisyonunca Araştırma Altyapısını Destekleme ve Geliştirme Programı kapsamında verilen destekler ile TÜBİTAK projeleri önemli kaynaklardır. Araştırma ve uygulamalarda kullanılacak teçhizat ve sarf malzemeleri için TÜBİTAK, bakanlıklar, İl Özel İdaresi ve BAP projelerinden bütçe sağlanmaya çalışılmaktadır. Rektörlük ve Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi; sera, bahçe ve arazi alanlarının geliştirilmesi ile alet-ekipman teminine önemli destek vermektedir.

▪ **8.4. Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarına sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.**

Bölüm başkanı ve iki bölüm başkan yardımcısı programın yönetim kadrosunu oluşturmaktadır. Yazışmalar ve belge transferleri Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) üzerinden yapılmaktadır. İdari personel olarak bir bölüm sekreteri bulunmakta; ofis, derslik ve laboratuvarların temizlik ve bakımı fakülte personeli tarafından yapılmaktadır. Sera, bahçe ve uygulama alanlarının bakımı ise Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi kadrosundaki mühendis, teknisyen ve işçiler tarafından yürütülmektedir. Talep hâlinde Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı koordinasyonunda kısmi zamanlı öğrenci görevlendirilebilmektedir.

9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

▪ **9.1. Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte/enstitü/YO/MYO, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.**

Üniversitelerde karar alma süreçlerindeki hiyerarşik yapı; bölüm, fakülte, üniversite ve Yükseköğretim Kurulu şeklinde sıralanmaktadır. Bölüm içinde kararlar öncelikle anabilim dalı kurulları ve bölüm kurulunda alınarak fakülteye sunulmakta; fakülte yönetim kurulu ve/veya fakülte kurulunda görüşüldükten sonra rektörlüğe iletilmektedir. Bölüm içinde karar alma süreçlerini kolaylaştırmak için farklı kurul, komisyon ve koordinatörlükler oluşturulmuştur. Kadro talepleri, ders planı, ders sorumlularının belirlenmesi, intibak ve muafiyet işlemleri, kayıt dondurma ve akreditasyon süreciyle ilgili işlemler bölüm kurulunda görüşülerek karara bağlanmaktadır. Ölçme ve değerlendirme sonuçları ilgili kurulca raporlaştırılmakta; Eğitim Programları İyileştirme ve Geliştirme kurulunda tartışılarak bölüm kuruluna sunulmakta ve nihai karar bölüm kurulunda oluşturulmaktadır. Bu süreç sürekli iyileştirme döngüsü içinde izlenmekte; gerekli durumlarda alınan kararlar fakülte ve rektörlük onayına sunularak uygulamaya alınmaktadır.

10. UZAKTAN EĞİTİM

- 10.1. Programda uzaktan eğitimle yürütülen dersler için oluşturulmuş nitelikli bir alt yapı bulunmalıdır.
- 10.2. Uzaktan eğitim süreçlerinde öğrencilere senkron ve asenkron seçenekler bir arada sunulmalıdır.
- 10.3. Uzaktan eğitim süreçlerinde öğrencinin aktif olarak katılabildiği öğretim süreçleri tasarlanmalıdır.
- 10.4. Uzaktan eğitim süreçlerinde farklı değerlendirme yöntemleri ile program kazanımlarının verilme durumu izlenmelidir.

Programda uzaktan eğitim uygulanmamaktadır.

11. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

- 11.1. Programın bu ölçütlerde ifade edilmeyen programa özgü ölçütleri varsa bu konularda da programın amaçlarına ulaşabilmesi için gerekli tedbirler alınıyor olmalıdır.

Bahçe Bitkileri Programı; ZİDEK programa özgü ölçütleri esas alınarak yürütülmektedir. Meyve, sebze, bağ ve süs bitkileri yetiştiriciliği ve ıslahına ilişkin teknik ve teorik dersler, program çıktıları ile ilişkilendirilerek izlenmektedir.

12. SONUÇ

- 12.1. Tüm değerlendirme ölçütleri kapsamında programın bulunduğu nokta, güçlü yanları ve gelişmeye açık yönleri hakkında genel bir değerlendirme yapılmalı, gelişmeye açık yönler hakkında yapılması gerekenler öneriler biçiminde sunulmalıdır.

Bahçe Bitkileri Programının güçlü tarafları ve gelişmeye açık yönleri mevcuttur.

Güçlü Yanları:

- 1- Bilimi ve teknolojik gelişmeleri hedef edinen misyonu doğrultusunda güncel ders bilgi paketlerine sahip olması.
- 2- Meyve, sebze, bağ ve süs bitkileri alanlarının tümünü kapsayan, araştırma ve eğitimde güçlü ve nicelik olarak yeterli akademik kadro imkânı.
- 3- Bilimsel araştırma, geliştirme ve uygulamalı eğitim için geniş arazi (meyve, sebze, bağ), sera, soğuk hava deposu ve laboratuvar imkânları.

Gelişmeye Açık Yönleri:

- 1- Hızla gelişen tarım teknolojilerine uyum için laboratuvar, sera ve uygulama alanlarındaki cihazların yenilenmesi ve güncellenmesi.
- 2- Bilimsel araştırma ve yayınların akademik kadronun tümünde dengeli ve aktif bir performansla sürdürülmesi.
- 3- Dış paydaşlarla iş birliğinin ve mezun izleme sisteminin güçlendirilmesi ile akademik aidiyet ve ortak çalışma kültürünün geliştirilmesi.

Öneri olarak; mevcut öğretim elemanı kadrosuna ilaveten yeni kadro taleplerinin karşılanması, öğrenci uygulama laboratuvarları ile sera ve bahçe alanlarının modernizasyonu, soğuk hava depolama ve ürün muhafaza ünitelerinin geliştirilmesi, akıllı tarım ve doku kültürü gibi güncel tekniklerin eğitim-araştırma süreçlerine entegrasyonu ve ZİDEK akreditasyon sürecinin tamamlanması; programı eğitim, araştırma, uygulama ve üretici/sanayiye katkı bakımından daha güçlü kılacaktır.